

Masterspeciale – Master i Læreprocesser med speciale i Innovation og Kreativitet(KREA)

Samskabelse på Tønder Kulturskole

På hvilken måde kan borgernes kreativitet bringes i spil ved hjælp af samskabelse og dermed ændre kulturskolen fra at være kulturformidler til aktivt involverende demokratisk institution?

Kilde: www.google.dk/co-creation/billeder

3. januar 2020

Navn: Henrik Thaysen Dam

Studienummer/studienumre: 20178161

Navn på modul: Masterspeciale KREA

Vejleder: Ann Charlotte Thorup

Antal anslag: 74.247

Indholdsfortegnelse

I. Summary - Resumé på engelsk	s. 3
1. Indledning	s. 4
1.1 Samfundsperspektivet på samskabelse	s. 4
1.2. Kommunens perspektiv på samskabelse	s. 5
1.3. Kulturskolen	s. 7
1.4. Opsamling	s. 9
2. Problemformulering	s. 10
2.1. Begrebsafklaring	s. 11
2.2 Videnskabsteori	s. 12
3. Teori	s. 13
3.1. Samskabelse	s. 13
3.2. Kreativitet	s. 19
4. Empiri	s. 21
4.1. Bestyrelsesmøde	s. 22
4.2. Forældrecafé	s. 24
5. Konklusion	s. 34
6. Perspektivering	s. 34
7. Litteraturliste	s. 36
8. Bilagsliste	s. 37

I. Summary

Co-creation on the Tondern Culture School.

My problem statement is:

In what ways can citizens' creativity be brought to fruition through collaboration and thus change the cultural school from being a cultural facilitator to an actively involving democratic institution?

The research questions associated with the assignment are:

1. What is (actively involving) co-creation?
2. What does it mean to be (actively involved) democratic?
3. What is a cultural intermediary?
4. How do citizens' creativity come into play?

Then the concepts of cultural intermediary, democratic, co-creation and creativity are reviewed.

Two empirical studies were undertaken into the task:

The first at a board meeting using picture cards, the individual board members should relate to what cooperation is to them.

The other at a conversation cafe with waiting parents for ballet children. The interview café was designed as a semi-structured interview where we (parent representative from the board and myself) were travelers in the interviewers' life.

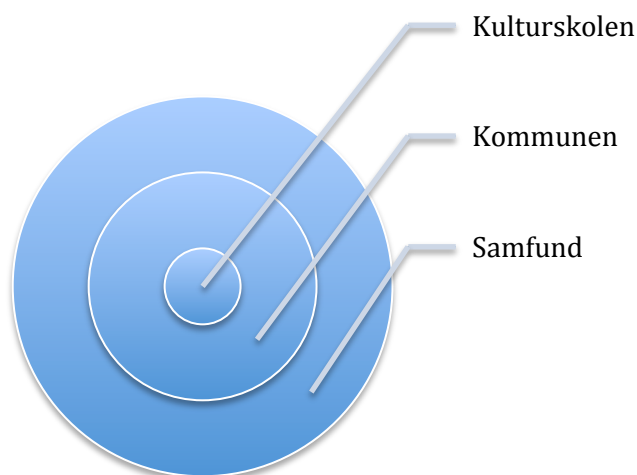
Statements from both studies were condensed from a hermeneutic theory of science and put into a theoretical framework (creativity and collaboration).

In both studies, the result shows examples of successful collaboration, also from a state-of-the-art understanding of collaboration:

- equality between citizens and cultural intermediaries
- Empowerment of the individual
- Direct democratic influence
- Leadership from a New Public Governance management understanding
- Citizens are Co-designers
- Cultural intermediaries must be involved in cooperation
- Transformative collaboration

1. Indledning

Den foreliggende opgave handler om samskabelse i en Kulturskolekontekst. For at rammesætte konteksten, så vil jeg indledningsvis, i opgavens problemfelt, tage udgangspunkt i det samfundsmæssige perspektiv, efterfulgt af et kommunalt perspektiv i Tønder Kommune og endelig Tønder Kulturskole som kommunal institution.

Figur 1: Kontekstuel sammenhæng.

1.1. Samfundsperspektivet på Samskabelse.

Samskabelse skal i samfundsmæssigt perspektiv ses som det offentliges modsvar på udfordringer med kompleksitet i opgaveløsningen og manglende fremtidige ressourcer. Tortzen (2019)

En verden med udbredt silotænkning imellem sektorer, har vanskeligt ved at håndtere det mere og mere komplekse samfund. Det gælder på alle felter – velfærdsydelser, uddannelse og arbejdsmarkedet. Den offentlige velfærd er i det lys alt for rigtigt og ufleksibelt. Løsningen er tværsektorielt samarbejde og borgerinddragelse – empowerment af den enkelte. På denne måde søges en skræddersyet velfærdsløsning for den enkelte, inddragelse af dennes egne ressourcer og på den måde en ikke dyrere, men mere effektiv offentlig velfærd. Det offentlige medarbejdere skal producere velfærd *med* borgerne i stedet for, *for* klienter/brugere/patienter.

"I denne forståelse finder samskabelse sted i produktion af offentlige serviceydelser og har fokus på borgernes mulighed for at bidrage som medproducenter (co-implementorer)." Tortzen (2019:53)

Bagved ligger en politisk diskurs omhandlende globalisering og (myten) om "kineserne kommer!". For at bevare fordele for konkurrencestaten, så skal skattetrykket være så lavt som muligt, men helst uden at påvirke velfærdsstatens niveau. En forhøjelse af skattetrykket i Danmark er næppe en politisk vindssag, men det er en udhulning af velfærdsstaten heller ikke. Her kommer samskabelsen ind som en del af en løsning. Empowerment af den enkelte medborger, som skal tage større ansvar for sit eget liv, sætte sine egne ressourcer i spil i samskabelse om velfærdsstatens ydelser.

En ting er som sagt økonomi, noget andet er demokrati. Ved empowerment af den enkelte kommer også muligheden for at gøre løsninger mere fleksible og målrettet den enkelte borgers muligheder og udfordringer.

"Hvis ikke vi er i stand til at finde nye styringsmodeller for velfærden med mere lydhørhed over for borgernes behov, så truer opgaven med at blive en byrde, der ikke kan løftes."

(Knudsen: 2015)

Den demokratiske vinkel spiller også rigtig godt sammen med den demografiske udvikling i Danmark. I landdistrikterne bliver der færre og færre i den arbejdsduelige alder, hvilket medfører et pres på det offentlige service. Ældrebyrden er større end nogensinde, skoler i småbyerne lukker, den offentlige service er centraliseret osv. Alt dette bevirker at der er et stort pres på den enkelte kommune overfor fortsat at kunne levere på samme niveau som tidligere og endda fortsat at kunne udvikle velfærden. Et udbredt redskab til dette i landkommunerne er samskabelse. "Projekter etableres under betegnelsen samskabelse og der argumenteres med at samskabelse er en metode til revitalisering af velfærdsstaten" (Iversen: 2017)

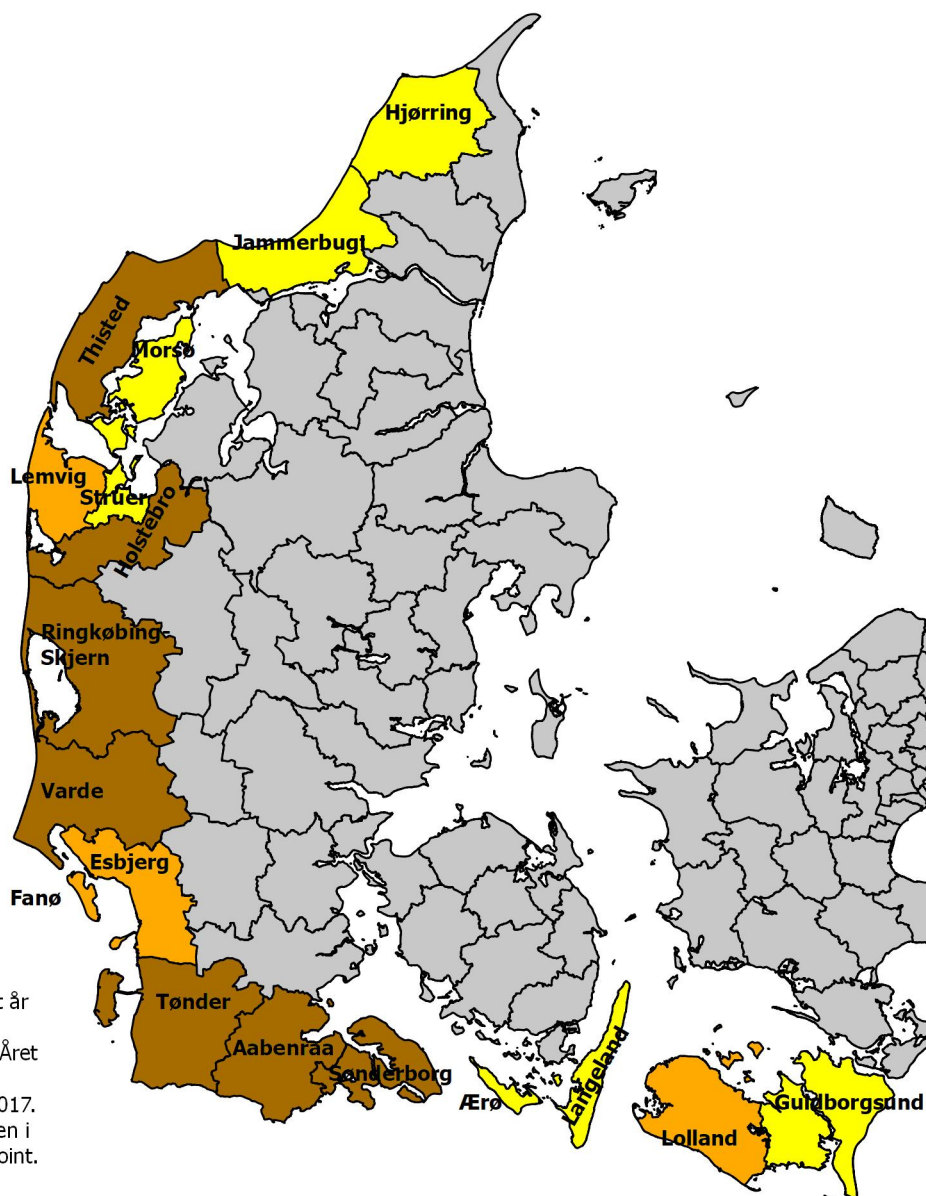
1.2. Kommunens perspektiv på samskabelse

Jeg har, for at illustrere de kommuner, hvoraf Tønder er én, der har særlige udfordringer som såkaldt Udkants Danmark. Tønder er dermed én af de kommuner der som boligsiden.dk illustrerer havde og har, de billigste huse i DK. Det er også typisk disse kommuner, hvor der typisk er en nettofraflytning hvert år. Dette skaber et pres på infrastrukturen, hvilket igen skaber et pres på den offentlige service.

Stigning eller fald i kvm priser ift. hele

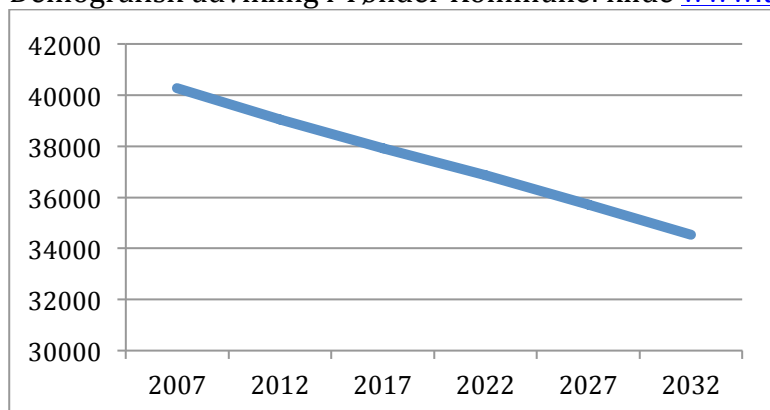
- Fald større end 5 pct. point ift. hele l
- Fald mellem 0,1 og 5 pct. point ift. h
- Stigning større end hele landet
- Indgår ikke i analysen

Sådan gjorde vi: Boligsiden har set på, i hvilket år udvalgte kommuner havde de laveste kvadratmeterpriser i månederne januar til juli. Året med de laveste kvadratmeterpriser er herefter sammenlignet med kvadratmeterpriserne for 2017. Udviklingen er til sidst sat i forhold til udviklingen i hele landet. Forskelle ift. hele landet er i pct. point.

Figur 2: Kilde: boligsiden.dk. Illustrerer den del af landet der betegnes "Den rådne banan".

Demografisk udvikling i Tønder Kommune: kilde www.toender.dk

Figur 3: Faktiske befolkningstal i Tønder kommune fra 2007-2018, samt forventet befolkningsfremskrivning til og med 2032. (Kilde: www.toender.dk/statistik)

Vi lever i en tid, hvor finansiering af offentlig service er under pres; hvor den demografiske udvikling viser en nedadgående tendens; og hvor kampen om borgerne/kundernes opmærksomhed er større end nogensinde før.

For at imødekomme en del af disse udfordringer, har kommunen iværksat en udviklingsplan.

Uddrag fra Tønder Kommunes udviklingsplan: (Kilde: Tønder Kommune)

Nye metoder: Samskabelse og organisatorisk læring

Derfor har Direktionen taget initiativ til et ambitiøst udviklingsprojekt, hvor ledere og medarbejdere i hele organisationen har været inviteret til at tænke nyt og bidrage med forslag og ideer til, hvordan vi kan gå nye veje for at udnytte ressourcerne bedst muligt og skabe gode og holdbare løsninger.

Resultatet er Vores Fælles Udviklingsplan. Planen, der også har stor politisk bevågenhed og opbakning, identificerer to grundlæggende metoder, vi alle sammen skal arbejde efter i Tønder Kommune, uanset om vi har vores hverdag på en skole, i en børnehave, på et plejecenter, i et socialt botilbud eller på Rådhuset. De to grundlæggende metoder er samskabelse og organisatorisk læring.

Samskabelse: Vi vil skabe flere løsninger sammen med borgere, foreninger og erhvervsliv. Borgerne skal ikke alene inddrages og involveres, men også tilskyndes til at tage medansvar for eget liv i langt højere grad end i dag. Vi skal kortlægge udfordringer sammen med borgerne, og vi skal udvikle bedre måder at løse udfordringerne på sammen med borgerne. Det vil dels sikre en bedre ressourceudnyttelse og dels betyde, at vi opnår bedre løsninger og mere tilfredse borgere.

Kommunens svar på disse udfordringer er med andre ord: *Samskabelse og organisatorisk læring*. Vi skal være endnu bedre til at involvere borgerne end vi har været, ikke kun ud fra et cost/ benefit synspunkt, men også ud fra et ønske om involvering, demokrati og læring. I teori afsnittet vender jeg tilbage til en egentlig definition af samskabelse og udfoldelsen af denne i en Kulturskolesammenhæng. Organisatorisk læring som begreb kommer jeg ikke ind på.

1.3. Kulturskolen

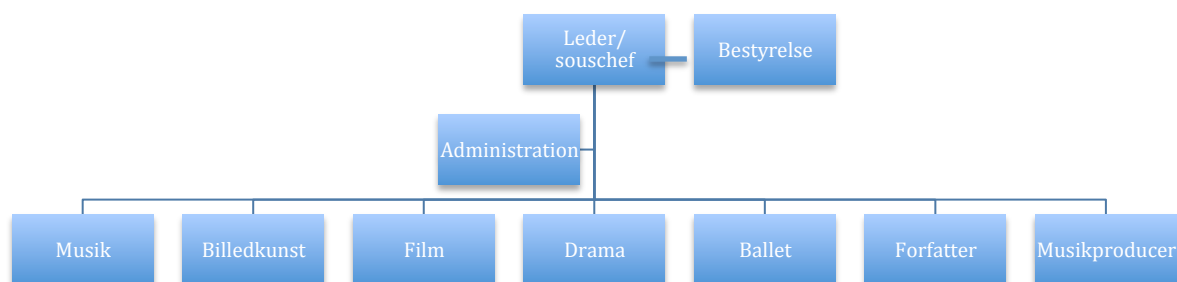
Baggrund

Kulturskolen er en kommunal institution som varetager musik- og billedkunstundervisning i hele Tønder Kommune. Vi er decentrale ude i centerbyerne med musik og billedkunst. Mens vi er centralt i Tønder by, hvor enten den kritiske masse er mindre eller hvor logistik eller faciliteter er afgørende. Eksempler på det er film og ballet.

Kulturskolen har cirka 25 ansatte, primært undervisere. Vi tilbyder undervisning indenfor linjerne: musik, musikproducer, billedkunst, film, drama, ballet og forfatter.

Kulturskolen har to kommunale bygninger: Én i Tønder, hvor administrationen har til huse og hvor vi har omkring 10 undervisningslokaler.

En i Løgumkloster – kommunens næststørste by - med 3 undervisningslokaler. Derudover er vi ude på skoler og daginstitutioner i hele kommunen.

Figur 4: Organisationsdiagram Tønder Kulturskole

Kulturskolens bestyrelse

Kulturskolen har en bestyrelse som lovgivningsmæssigt skal sikre forskellige interessenter indflydelse på skolens virke. Den seneste bekendtgørelse på musikskoleområdet¹ har dog gjort det valgfrit for den enkelte musikskole/kommune at have en bestyrelse. Vi har i Tønder Kulturskole valgt fortsat at have en bestyrelse, da vi mener det er vigtigt at få de forskellige inputs og perspektiver som medlemmerne kan give.

Bestyrelsens sammensætning

Bestyrelsen har et sæt vedtægter (www.toenderkulturskole.dk/bestyrelse) som blandt andet beskriver bestyrelsens sammensætning.

Bestyrelsen består af 9 medlemmer:

3 forældrerepræsentanter (hvoraf en er formand)

1 kommunalbestyrelsesrepræsentant

¹ Slots- og kulturstyrelsen opererer med musikskoler, ikke Kulturskoler der endnu ikke er et officielt defineret begreb.

- 1 folkeskolelærerrepræsentant
- 2 kulturskolelærerrepræsentanter
- 1 venneforeningsrepræsentant
- 1 elevrepræsentant (vakant)
- 1 daginstitutionsrepræsentant (vakant)

Bestyrelsens vision (Kilde: www.toenderkulturskole.dk/bestyrelse)

Vision, mål og indsatser

Vision

At skabe vækst ved at være innovative og gå nye veje på en smart måde.

At arbejde på at få et stærkt brand og at være tilgængelige for alle borgere i Tønder kommune fra "vugge til krukke".

Det handler om at udfolde og udvikle det enkelte menneskes potentiale.

Målsætning

Kulturskolen vil fortsat udvikle institutionen, således at borgerne i kommunen har et mangfoldigt og professionelt tilbud indenfor så mange kulturfaglige retninger som muligt. Kulturskolen vil fortsætte udviklingen som projektorganisation. Skolen har mange samarbejdspartnere, og med dem vil der fortsat ske en styrkelse af kulturskolens rolle som kulturcenter for hele kommunen.

Bestyrelsens vision understreger et ønske om at vækst i Kulturskolen, skal ske, ved at være innovative i vores bestræbelser, på at nå alle borgere i kommunen. Kulturskolen skal være et mangfoldigt kreativt sted, med mange berøringsflader og virke som kulturcenter. Især har et skotsk projekt <https://www.impactarts.co.uk/content/our-work/> inspireret bestyrelse og ledelse i Kulturskolen.

"Hele tænkningen omkring en innovativ tilgang, som sætter mennesker i centrum, frem for institutionen, i det her projekt, spiller rigtig godt sammen med hele samskabelses tænkningens borgerinvolvering.

Bedre (og billigere) løsninger involverer inddragelse af borgere og andre interessenter involveret i og omkring den offentlige opgaveløsning i faciliterede kreative processer.", Iversen(2017:56)

Kulturskolen skal omvendt have borgerne overbevist om, at de får gevinst ud af, at betale os penge for en ydelse. Dette kræver naturligvis, i en verden med hurtigere og hurtigere forandringshastighed, at vi er omstillingsparate og innovative, så vi til stadighed opleves som vedkommende for borgerne og samarbejdspartnere i øvrigt. Denne udfordring bliver - kombineret med den demografiske prognose for Tønder Kommune - ikke mindre fremadrettet.

1.4. Opsamling

Velfærden er under pres. Dels på grund af økonomi, dels på grund af kompleksitet i velfærdsoplysningerne. Et af svarende på udfordringerne er samskabelse der dels skal effektivisere velfærd og demokratisere denne.

Velfærden i landdistrikterne er yderligere underpres på af den negative demografiske udvikling.

Direktionen i Tønder kommune har lanceret en udviklingsstrategi der blandt andet indeholder Samskabelse som en bærende søjle. Den demografiske prognose viser et markant fald i indbyggertallet i kommunen i perioden 2019 – 2032.

Kulturskolens bestyrelse har en vision og målsætning der handler om vækst og innovation for alle borgere. Samskabelse er på bestyrelsens dagsorden.

En forsat vækst i Kulturskolen i de kommende år, fordrer at vi fremadrettet får fat i en større procentdel af befolkningen i Tønder Kommune.

2. Problemformulering

På hvilken måde kan borgernes kreativitet bringes i spil ved hjælp af samskabelse og dermed ændre kulturskolen fra at være kulturformidler til aktivt involverende demokratisk institution?

Min problemformulering lægger op til at *samskabelse* er et redskab for *kreativiteten*. Ved at sætte denne *kreativitet* i spil i *samskabelsesprocesser*, så ændrer kulturskolen sig fra en entydig *kulturformidlerrolle* til en *involverende demokratisk* kulturinstitution.

I problemformuleringen indgår begreberne *kreativitet*, *samskabelse*, *kulturformidler* og *demokratisk*.

Jeg vil gå nærmere ind på en egentlig begrebsafklaring og min forståelse af henholdsvis *kulturformidler* og *demokratisk* i nedenstående afsnit: 1.8. Begrebsafklaring.

Jeg vil i afsnit: 2.2. Teori komme ind på *samskabelse* og *kreativitet* og en afklaring og forståelse af disse for opgaven centrale teoretiske begreber.

Afgrænsning

Empirisk er min opgave afgrænset til:

1. en fokusgruppeproces afholdt i forbindelse med et bestyrelsesmøde.
2. en semistruktureret kvalitativ interviewundersøgelse ved samtalecafé.

Etiske overvejelser

Forud for indsamling af empiri i kvalitative undersøgelser skal man altid foretage sig etiske overvejelser. Uanset at det "bare" er kulturfeltet jeg foretager mine undersøgelser i, så kan der hurtigt forekomme etiske komplikationer af den ene eller anden art, som jeg ikke nødvendigvis kan forudsige.

Så forsigtighedsprincippet råder. Dette både af hensyn til lovgivning, men også fordi jeg er et moralsk menneske.

"(...) kvalitativ forskning ofte handler om menneskers personlige liv og erfaringer og placerer private ytringer i en offentlig arena.", Brinkmann & Tanggaard (2015:463)

Dette er lige præcis det begge mine kvalitative undersøgelser gør.

Derfor har jeg italesat overfor informanterne at deres udtalelser kan blive brugt i den her opgave, men at udtalelserne vil være anonymiseret. Bestyrelsesmedlemmerne gav alle udtryk for, at de gerne ville bidrage til opgavens undersøgelse og at en betegnelse som fx "forældrepræsentant" var tilstrækkelig anonym i den her forbindelse.

Ligeledes gav forældregruppen udtryk for, at brug i opgaven var i orden og at det, at de er anonymiserede som balletforældre er tilstrækkeligt anonymt.

Erkendelsesopgaver/forskningsspørgsmål

For at operationalisere problemformuleringen, har jeg formuleret erkendelsesopgaver der knytter an til de ovenstående begreber. Hver af begreberne afklares og det tilknyttede forskningsspørgsmål besvares i den dertil hørende delkonklusion.

1. Hvad er (aktivt involverende) samskabelse?
2. Hvad vil det sige at være (aktivt involverende) demokratisk?
3. Hvad er en kulturformidler?
4. Hvordan sættes borgernes kreativitet i spil?

2.1. Begrebsafklaring

Demokratisering

Demokratiet som idé stammer fra det gamle Grækenland. Ifølge Den danske ordbog ordnet.dk: fra græsk *demokratia* egentlig 'folkets herredømme', dannet af *demos* 'folk' og *kratos* 'magt, herredømme, væld'.

Demokratiet i Athen var baseret på bystaten – et direkte demokrati, hvor alle borgere² havde én stemme når spørgsmål i bystaten skulle afgøres.

Platon var ikke vild med demokratiet, som han så som de fattiges herredømme. Han var tværtimod fortalende for et demokrati for de lærde: Citat: "Her nævner Platon ikke demokratiet som forudsætning for en god stat, men derimod et videns aristokrati hvor oplyste og lærde skulle styre staten. Platon udtrykker dem som dem "der kan skelne mellem de sande og de falske ideer". I modsætning hertil er vores parlamentariske demokrati, som er et *indirekte-, repræsentativt demokrati*. Her er der så mange borgere, så vi har lavet et system der indbefatter valg til folketinget, hvor de 179 medlemmer fungerer som repræsentanter for alle borgere i Danmark og afgør spørgsmål på deres vegne. Til dette siger Rousseau citat: En stat skal ikke være større, end at alle kan forsamles og give deres synspunkter til kende ikke som private borgere, men som almene statsborgere. Staten skal være ramme om et levende kulturelt fællesskab, hvor en almen vilje er udtryk for folkets enhed. (kilde: static.uvm.dk) Samskabelse på lokalt niveau er en måde at få genskabt et direkte demokrati. I forhold til ovenstående citat, så kan Kulturskolen i samskabelsesøjemed sammenlignes med en stat. Enheden er ikke større end at alle borgere kan komme til orde, hvis de får chancen.

Kulturskolens øverste myndighed er Tønders Kommunalbestyrelse der er repræsentativ for alle borgere i Tønder kommune. Kommunalbestyrelsen er forpligtet overfor staten til at drive en musikskole i kommunen. (www.kl.dk/råd og nævn). I Tønder har de valgt at have repræsentanter – i form af Kulturskolens bestyrelse – til at varetage denne opgave. De enkelte medlemmer af bestyrelsen repræsenterer hver især en borgere, institutioner eller medarbejdere jf. bestyrelsens sammensætning overfor. Bemærk, at en af kommunalbestyrelsesmedlemmerne også har sæde i bestyrelsen.

² Dette gjaldt dog kun mænd – ej slaver, kvinder o.a.

I samskabelsesprocessen derimod fungerer det direkte demokrati. Alle har deres egen stemme og kan – i hvert fald i en optimal ramme – komme til orde på lige fod med de andre deltagere i processen, og dermed få deres indflydelse gjort gældende.

Kulturformidler

Begrebet er sammensat af ordene "kultur" og "formidler". Hvis man slår dem op i ordbogen får man følgende:

Kultur: levevis og forestillingsverden der kendetegner en bestemt befolkningsgruppe i en bestemt periode, dvs. alle de materielle og ikkematerielle resultater af menneskelig aktivitet der føres videre fra generation til generation

(resultat af) menneskers forsøg på at skabe åndelige oplevelser for sig selv og hinanden fx kunst, litteratur, musik og videnskab

Formidler: person, institution el.lign. der formidler fx viden eller erfaring

En kulturformidler kan således forstås som en institution der videregiver viden om åndelige oplevelser fx kunst og musik. Altså en entydig afsender (kulturskolen) til modtager (elev/forældre/borger) kommunikation.

Kulturskolens bestyrelse har diskuteret samskabelse og er enige om, at vi skal samskabe på alle niveauer – bestyrelse, ledelse og medarbejderniveau.

Professor Jacob Torfing, RUC: "Samskabelse er en strategi med mulighed for mange vindere, men vanetænkning kan være en barriere. Fx ser de offentligt ansatte ofte sig selv som hvide riddere, der servicerer borgerne med én faglig skabelon, som lægges ned over alle. Det er en mental udfordring for de fagprofessionelle at invitere til medskabelse." Iversen (2017:77)

Et eksempel på dette, på medarbejderniveau er forældresamtaler som alle undervisere skal igennem omkring efterårsferien. Her foregår der en tilbagemelding, en evaluering, til forældrene om hvordan det går med deres barn i undervisningen. Denne dialog og evaluering har potentialet til at blive en samskabelsesproces af typen "Co-assessment".

Tidligere forslag fra ledelsen om at forældre og elever giver feedback på underviser/undervisningen er indtil videre taget af bordet på grund af modstand fra lærergruppen. Ønsket herfra er at forældresamtaler er en faglig funderet evaluering fra lærer til forældre/elev. Co-assessment kræver at borgerne også evaluerer velfærd. Denne magtafgivelse repræsenterer sammen med accepten af lægpersoners ekspertise og kreativitet en udfordring i samskabelse; "(...) to embrace co-creativity requires that one believes that all people are creative", Chami et al.(2015)

Kulturformidlerens rolle skal ændre sig, når samskabelsesprocesserne skal implementeres og vi skal gå fra at være kulturformidlende til at være involverende demokratisk kulturinstitution.

"Fokus er dermed drejet fra oplysning til oplevelse, fra formidling til involvering, fra værker til brugere." Eriksson et al. (2019:10) om kulturinstitutionernes nye samfundsagenda.

2.2. Videnskabsteori

Det hermeneutiske videnskabsteoretiske syn "hvad er forståelse?" At fortolke udtryk for menneskelig aktivitet er hjørnестenen i hermeneutikken.

Et gammelt eksempel er teologiens tolkning af bibelens ord. Holm (2011)

Den hermeneutiske cirkel: Den opfattelse at al forståelse er kontekstuel, dvs. at vi forstår helheden ud fra dens dele, men samtidig delene ud fra den helhed, de indgår i. (ibid., s. 86)

For at komme ind i konteksten taler hermeneutikken om *hensættelse*: For at forstå Shakespeares tekster korrekt, så bliver man nødt til at forestille sig (hensætte sig) til den historiske periodes England, så teksterne forstås i den rette sammenhæng eller kontekst. Omvendt mente den tyske filosof Hans-Georg Gadamer (1900-2002), at det at man er distanceret fra konteksten, giver endnu bedre mulighed for at forstå fx Shakespeare. Oversat til min kontekst: Den empiriske data som jeg indsamler til opgaven, skal jeg forholde mig refleksivt fortolkende til. Jeg går til opgaven dels som en udenforstående – jeg er hverken bestyrelsesmedlem eller forældre i Kulturskolen – altså er jeg i Gadamers øjne distanceret, og dels som en der har alle muligheder for at hensætte sig. Jeg kender konteksten rigtig godt. Indlysende er det – og vel også umuligt ikke at ikke-bruge min erfaring – at bruge min store erfaring, og mit kendskab til kulturskolen og konteksten. For mig bliver hensættelsesværktøjet derved den autoetnografiske tilgang. "At oparbejde en horisont er altid ensbetydende med, at man lærer at se ud over det nære og det alt for nære; ikke for at se væk fra det, men for at kunne se det i en større sammenhæng og i mere rigtige proportioner." Gadamer (2004)

3. Teori

3.1. Samskabelse

I det her første teori afsnit vil jeg komme ind på teorien omkring Samskabelse.

Først ganske kort et historisk rids og derefter en diskussion vedrørende en egentlig definition af begrebet samskabelse. Som opsummering af diskussionen, vil jeg understrege min "State-of-the-Art".

Denne er svarende til definition af samskabelse i en Kulturskole-kontekst.

Historisk

Ordet samskabelse er en direkte (en-til-en) oversættelse af begrebet Co-Creation:

Nogle er *sammen* (Co-) om at *skabe* (Creation) noget.

Begrebet bliver bredt kendt omkring årtusindskiftet, da C. K. Prahalad & Ramkat Ramaswamy introducerer begrebet i en artikel "Co-Opting Customer Competence" i Harvard Business Review i 2000. De brugte begrebet til at gøre opmærksom på, at virksomhederne havde for lidt fokus på deres produkters værdiskabelse for deres kunder. Lystbæk & Harbo (2017-18: 5)

Den første anvendelse af Co-Creation skete som følge heraf i det private erhvervsliv.

Som en forretningsstrategi, hvis formål var at høste fordele ved, at involvere forbrugere af ens unikke produkter, så disse fik mulighed for at påvirke udvikling af nye produkter. Kendte eksempler på dette er Coca-Cola og Nike. Man kan argumentere for en win-win ved, at virksomhederne får brugerrettet deres produkter endnu mere og får endnu mere loyale kunder. Forbrugerne får indflydelse på udvikling af nye produkter via idéudvikling. (ibid.)

Begrebet samskabelse eller Co-Creation bliver dog i dag anvendt i mange forskellige sammenhænge, ikke mindst indenfor det offentlige. "I en aktuel undersøgelse svarer 77% af kommunerne således, at de har været involveret i samskabelsesaktiviteter med frivillige foreninger", Tortzen (2019:17)

Samskabelse - definition og diskussion

I UCL Erhvervsakademi & Produktionshøjskole (der udbyder Diplomuddannelse i Samskabelse) defineres samskabelse således:

- Samskabelse er aktiv involvering af borgere baseret på partnerskaber og fælles ansvar mellem det offentlige, borgere og private partnerskaber eller virksomheder
- I samskabelse bidrager alle parter med ressourcer – især i form af viden
- I samskabelse antages det, at “almindelige borgere” har værdifuld viden, som kan bidrage til at udvikle kvaliteten af de offentlige services
- Samskabelse ser borgere som aktive ressourcer fremfor passive forbrugere
- Samskabelse understøtter samarbejdende og ligeværdige relationer mellem medarbejdere og borgere
- Samskabelse har fokus på at levere varige resultater fremfor services eller produkter
- Samskabelse kan supplere, udvikle eller helt erstatte de offentlige ydelser.

Figur 5 Kilde: Samskabelse.ucl.dk

Hvor forskningen har fokus på Samskabelse i det offentlige, fremhæves øget legitimitet og kvalitet som formålet med *samskabelse*, mens effektivitet sjældent nævnes som primært formål, men som en sidegevinst. Lystbæk & Harbo (2017). Samskabelse kan ses som en del af en forandring af den offentlige sektor fra at være en myndighed og et entydig serviceorgan til at være en arena hvor samarbejdende parter arbejder på at finde fælles løsninger på opgaver og udfordringer.

Styringsforståelser

Forvaltningsforskere taler om tre forskellige styringslogikker – eller styringsforståelser – der alle på forskellig vis har styret tilgangen til samskabelse i det offentlige. Styringsforståelserne afspejler forskellige syn på henholdsvis hvad det offentlige er, hvem den offentlige medarbejder er og borgerens rolle. Tortzen (2019)

	New Public Administration(NPA)	New Public Management(NPM)	New Public Governance(NPG)
Den offentlige sektor	Formel myndighed	Effektiv serviceleverandør	Arena for co-creation
Offentlige medarbejdere	Faglige eksperter	Serviceminded assistent	Samarbejdende partner
Brugere/borgere	Klienter (med behov)	Kunder (med ønsker)	Createur (med ressourcer)

Figur 6: Styringsforståelser (Lystbæk & Harbo, 2017:11)

Samskabelsesforståelser

Phd. Anne Tortzen taler om samskabelsesforståelser. Handler det om det demokratiske aspekt og empowerment ud fra et New Public Governance(NPG) perspektiv eller om effektiviseringer og besparelser ud fra et New Public Management(NPM) perspektiv? Herunder er hendes bud på de to samskabelsesforståelser og tilhørende parametre:

Dimension	Effektivitet	
Styringsforståelse	NPM	NPG, netværksstyring
Formål	Kvalitet Effektivitet Innovation	Empowerment af borgere og civilsamfund Ejerskab Kvalitet Innovation
Udbytte og værdi	Håndgribelige resultater: Effektivitet Kvalitet (output) Brugertilfredshed	Uhåndgribelige resultater: Public Value i form af social kapital, tillid Empowerment
Diskurs	Økonomisk, administrativ	Social og politisk (demokrati)
Borgernes rolle	Brugere, forbrugere	Medborgere
Offentlige aktører	Fagprofessionelle	Forvaltere Fagprofessionelle Politikere
Domæne	Output: service/velfærd	Input og output: politik, prioritering og service/velfærd
Centrale barrierer ift. samskabelse	Hos borgerne	Hos de offentlige organisationer og medarbejdere

Figur 7: De to samskabelsesforståelser. Efter Tortzen (2019: 57)

Ifølge Tortzen er kommunerne i gang med at flytte deres styringsforståelse i disse år, fra New Public Management(NPM) til New Public Governance(NPG). En kommune er dog aldrig kun det ene eller det andet. Der vil ofte forekomme en form for krydspres, som ikke mindst en institution, der mødes politisk med en forventning om samskabelse, kan havne i, imellem de to styringsforståelser. Er samskabelses diskursen økonomisk eller demokratisk? (Ibid. s. 52ff)

De to diskurser udelukker ikke nødvendigvis hinanden, men kan virke ved siden af hinanden. Men det er klart, at der heller ikke er fuldt overlap imellem rationalerne, hvorfor de også kan modarbejde eller konkurrere mod hinanden. I sådanne tilfælde er det vigtigt, at samskabelses formålet afklares og prioriteres. Fx: Handler det om effektivisering eller om empowerment?

Samskabelsestyper

Forskningen taler om fire forskellige typer af samskabelse, hvor man skelner imellem hvor og hvornår i processerne at denne finder sted:

Co-commission	Borgerne er med i de prioriteringer der foregår på politisk og strategisk niveau
Co-design	Borgere som meddesignere – borgerne er inkluderet i planlægning af velfærd
Co-delivery	Borgere som medleverandører – borgerne er medproducenter af velfærd
Co-assessment	Borgerne er med til at vurdere og evaluere velfærd

Figur 8: Samskabelsestyper(Ibid. s. 34-35)

Phd. Ann-Merete Iversen har udfærdiget nedenstående figur som illustration af de deltagelsesprocesser, inspireret af design og produktudviklingen, der indgår i samskabelse:

Proces

Hvem Hvem beslutter
inviterer/selekterer/rammesætter? løsningen?

Rammesætning	Beslutning/prototype	
Idé/problemdefinering	Proces	Implementering/udførelse
Hvis idé? Hvem definerer problemet? Hvad er målet?	Hvem er med? Hvordan faciliteres?	Hvem udfører/implementerer

Figur 9: Proces (Efter Iversen 2017:59)

Hvem (aktører – kulturformidler, borger) vil afgøre dennes deltagelsesform/type.

Magt

Samskabelse handler også om magt. En magtforskydning finder sted via empowerment af civilsamfundets aktører i samskabelsesprocessen.

Catherine Needham og Sarah Carr fra Birmingham University, har udviklet en typologi, i tre trin, omhandlende transformativt potentiale i samskabelse:

1. Beskrivende samskabelse – ene og alene tale om samarbejde fra borgere.
2. Anerkendende samskabelse – dialog og gensidig forståelse om behov og udfordringer men den offentlige service ændres ikke fundamentalt.
3. Transformativ samskabelse – magt omfordes, brugerdreven udvikling. Offentlige repræsentanter og borgere i dialog om problemer og samarbejder om løsninger (designer).

Figur 10: Transformativt potentiale (Tortzen(2019:38)

Samskabelsesformer

Lektor Carsten Stage fra Århus Universitet har forsket i samskabelse. Han bruger dog begrebet *deltagelse*. Han rejser et par spørgsmål i forhold til begrebet: Hvad er deltagelse? Og hvornår er det en deltagelsesproces?

Som et muligt svar har han udviklet en typologi, som aktører kan bruge til bevidstgørelse af rollerne i deltagelsesprocesser. (Eriksson et. al. (2019:21)

Stage taler om, at deltagelse transformerer brugere/borgere fra passiv modtagerstatus til aktiv aktørstatus. Der sker en *transfer af handlekraft*. Dette sker i en *faciliteret* deltagelse fx iværksat af en institution overfor borgere. (ibid. 22-23)

Figur 11: De 5 deltagelsesformer (Eriksson et. al (2019:24)

De 5 deltagelsesformer fordrer alle, at den enkelte offentlige medarbejder - der har den daglige kontakt med borgerne - som er det offentliges ansigt udadtil i levering af service, skal flytte sig fra at være en der leverer en færdigpakket service til at være en aktør i samskabelse.

”Borgerinddragelse og samskabelse udgør en radikal ændring af- eller tilføjelse til den professionsfaglige identitet, hvor ekspertisen ikke udelukkende tilhører den ansatte men tillige med borgeren, og en potentielt uendelig mængde ikke-kommunale aktører.” Iversen (2017:76)

IDEAL	RATIONALER	METODER
Kollektiv, direkte demokratisk, udvikling af velfærd. Aktører deler intention og ”sammen er vi bedre”	Ressourceallokering. Genopretning af befolkningens tillid til det politiske system. Balancering af forventning og ydelse. Bedre velfærd Kompleksitetshåndtering Demokratifremme Ansvarliggørelse af borgeren Opgør med fagsilotænkning Opgør med New Public Management	Laboratorier, workshops, partipatorisk dialog, viden- og ressource-delning, medledelse, gør-det-selv-velfærd, frivilligt arbejde, aktivering af pårørende, sponsorstøtte, tværprofessionelt samarbejde, tværsektorielt samarbejde, facilitering, etc.

Figur 12: Iversen(2017:82) Ideal, rationaler og handlinger i samskabelse

Delkonklusion

Forskningsspørgsmålet som jeg gerne ville have svar på i forbindelse med samskabelse var:

Hvad er (aktivt involverende) samskabelse i Kulturskolens kontekst?

Hvis man kobler en del af kulturskolens vision sammen med spørgsmålet, nemlig det ”ben” der handler om, at ”vi vil udvikle og udfolde det enkelte menneskes potentiale”, så bliver spørgsmålet operationelt. Aktivt involverende samskabelse skal således kunne opfylde visionen.

Aktivt involverende samskabelse i Kulturskolens kontekst (State-of-the Art) betyder

- ligeværdighed imellem borgere og kulturformidlere
- Empowerment af den enkelte
- Direkte demokratisk indflydelse
- Ledelse ud fra en New Public Governance styringsforståelse
- Borgerne er Co-designere
- Kulturformidler skal være involverende aktør i samskabelse
- Transformativ samskabelse

3.2. Kreativitet

Her i andet teorigang vil jeg komme ind på teorien omkring kreativitet. Men hvilken kreativitet og hvordan sættes den i spil?

Da kreativitetsteori er et meget stort område med mange perspektiver, så vil jeg begrænse mig til aspekter af kreativitet, der - efter min vurdering - har betydning i opgaven.

Ifølge ordbogen:

Kreativitet – en evne til nyskabelse; idérigdom og evne til at realisere ideerne.
(Kilde: Fremmedordbog – Gyldendals røde ordbøger)

Kreativitet i relationer

I forhold til kreativitetsforskningen, så er denne definition dog ikke tilstrækkelig. Ifølge kreativitetsforskerne Tatiana Chermi, Julie Borup Jensen og Lone Hersted, sker kreativitet oftest i en eller anden form for social kontekst., Chermi et al. (2015)

Professor Howard Gardner taler om kreativitet med et interaktivt perspektiv, som understreger betydningen af relationer, domæne og kontekst. Gardner udtrykker det således: "Det er snarere sådan, at muligheden for kreativitet kun opstår, når et individ udfører arbejde inden for et område, og feltet til sidst tillægger dette arbejde værdi." Gardner (1997:248)

4 P

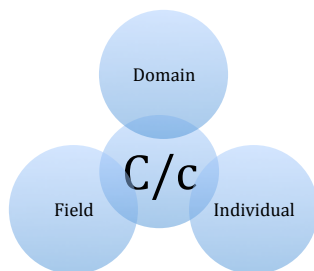
En af de mest brugte definitioner af kreativitet omhandler de fire P'er:

Person, Proces, Produkt og Pres(omgivelser)

"Personer, processer og produkter kan være kreative hver for sig, men er det ofte i samspil med hinanden. Væsentligt er, at de er afhængige af omgivelser, der ser dem som sådan.", Tanggaard & Stadil (2012:33).

Kreativitet i kontekst

Den amerikanske Csikszentmihalyi udviklede nedenstående model for tydeligt at understrege det socio-kulturelle aspekt af kreativitet. Kreativiteten sker i interaktion imellem domæne (værdier, procedurer, levende praksis o.a.), individer og felt (en gruppe af individer i et domæne).

Figur 13: "Where is Creativity?" Chermi et al. (2015:47)

"(...) Involving people inside and outside the organisation throughout the process of Creation is the key: recognising that everyone can be creative, and engaging people from other public agencies and institutions, private actors, social innovators and, not least, end-users such as communities, families, and individual citizens and businesses." Iversen (2017: 56)

Tavs viden hos borgerne og andre aktører skal gøres explicit og muliggøre videndeling. Videndelingen sker i en samskabelsesproces, hvor kreativiteten kan emergere og potentielt flytte organisationen ved at skabe innovation i form af nytænkning af tilbud o.a.

Professor Teresa M. Amabile (1996) fra Harvard University, er inde på "Domain-Relevant Skills" som basis for en kreativ performance.

Ifølge Professor Lene Tanggaard og virksomhedsejer Christian Stadil: "Kreativitet er fornyelsen, der står på boksens kanter, afsøger dem eller strækker dem lidt længere", (Tanggaard & Stadil 2012: 33).

"Domain-Relevant Skills" og "viden på boksens kanter" dækker det samme: En vis del af viden om emnet er nødvendig for, at udfolde og udvikle sig kreativt indenfor konteksten/emnet.

Rammesætningen skal være så åben, empatisk og involverende, at den enkelte deltager har lyst og reel mulighed for at udtrykke sin egen kreativitet i læreprocessen. (Henvis)

Ifølge kreativitetsforskerne Tatiana Chemi, Julie Borup Jensen og Lone Hersted, så kan kreativitet emergere på flere niveauer. De har udfærdiget en taxonomi for kreativitet, som består af 6 forskellige kreativitetsniveauer, "the six C taxonomy" (Chemi, Jensen & Hersted 2015:49)

1. *Boldface-C* : På det her niveau taler vi om helt ekstraordinært kreative personer – Mozart, Einstein osv.
2. *Big C*: Ekstraordinært kreative personer, som dog er lidt mere fagligt afgrænsede end Boldface-C.
3. *Pro-C*: Professionelle kreative personer som fx skaber nye produkter indenfor deres felt.
4. *Skilled C*: Øvede kreative amatører som typisk nørder med et felt.
5. *Little C*: Hverdags kreativiteten, hvor man lige gør noget anderledes end man plejer. Har ikke nødvendigvis et slutprodukt, men kan lige så godt være kreativitet i proces.
6. *Mini-C*: Intern, personlig kreativitet som frø der kan spire og hen ad vejen til højere kreative niveauer.

Figur 14: Kreativitets taxonomi

Delkonklusion

Forskningsspørgsmålet som jeg gerne ville have svar på i forbindelse med kreativitet var: Hvordan sættes borgernes kreativitet i spil?

Hvis vi på Kulturskolen skal få noget ud af samskabelsesprocesser, så skal vi sikre os at de der indgår i samskabelsen, skal højere op i niveau end svar a la "I skal sørge for at være på Facebook" eller "det er super godt at der er det her tilbud". Det er selvfølgelig fint at få ros eller at kunne bekræfte overfor os selv og borgerne, at vi allerede gør det de foreslår, at vi skal gøre. Men hvis samskabelsen reelt skal flytte noget for alle involverede parter, så skal vi have kreativiteten til at emergere i processen. Her er der, hverken fra medarbejdersiden eller borgerne tale om kreativitet på et højt taksonominiveau jf. ovenstående.

Her er der tale om "Little c" og Mini-c" kreativitet. Hverdagskreativiteten hvor den enkelte tænker på kanten af boksen, får en spirende tanke, som stille og roligt kan emergere og komme til udtryk.

Kendskab til feltet understreges af både Cziksentsmehalyi i ovenstående model (domain) og af Tanggaard og Stadil der bruger udtrykket "på kanten af boksen", hvor boksen netop er domænet – i min kontekst er Kulturskolen domænet.

Den enkelte medarbejder og den enkelte borger – der typisk også er forælder for en kulturskoleelev – har begge domænekendskab. Dog med vidt forskellige perspektiver og forudsætninger. Den ene part som fagprofessionel og vil typisk bevæge sig fra niveau 3 -6 i ovenstående kreativitets taksonomi. Den anden part er ikke fagprofessionel, men borger/bruger/kunde og befinder sig i den forstand i domænet med den viden. Hverdagskreativiteten på niveau 4 er den vi gerne vil slippe løs i samskabelsen.

Samskabelsesprocesser i ligeværdig relation er en forudsætning for, at kreativiteten hos den enkelte kommer til udtryk.

4. Empiri

Som beskrevet teori afsnittets del om samskabelse, så skal denne foregå på mange niveauer i Kulturskolen, herunder på bestyrelsesniveauet.

Her handler det om samskabelse igennem bestyrelsens repræsentanter:

- Forældrerepræsentanterne skal samskabe med forældre og elever.
- Folkeskolerepræsentanten skal samskabe med folkeskolens musik- og billedkunstlærere.
- Den politiske repræsentant skal samskabe med KB.
- Medarbejderrepræsentanter skal samskabe med ansatte på kulturskolen.

Da samskabelse skal foregå på flere planer og med forskelligt fokus, så vil samskabelsen ind imellem foregå 1/1 repræsentant/brugere og på andre tidspunkter på tværs af bestyrelse og organisation og måske endda også med alle de ovenstående repræsentanter og grupper, på én gang, i samskabelse med civilsamfundet.

Da jeg i sagens natur ikke kan undersøge samtlige kombinationer af ovenstående, så har jeg valgt at min empiri indsamling foregår ved følgende to sessions:

1. **Bestyrelsesmøde** – en præcisering af samskabelse som begreb. Hvis bestyrelsen skal medvirke til og være garant for Kulturskolen som samskabende organisation, så skal de gerne trække i en og samme retning. Jf. ovenstående, at samskabelse fordrer afgivelse af ledelse, så pseudosamskabelse undgås. Bestyrelsens fortsatte insisteren på, samskabelse som et demokratisk og styrkende værktøj til organisationens udvikling, er nødvendig for at "komme i mål". Stages ovenstående fem deltagelsesformer kræver vedvarende fokus, for at blive en del af Kulturskolens DNA.
2. **Forældrecafé** – kan ses som et projekt til et omsiggribende samskabelsesprojekt på Kulturskolen på alle niveauer. Projektet tager afsæt i bestyrelsens forældrerepræsentanter som opsøger ventende forældre til balletbørn.

De to sessions uddybes herunder:

4.1. Bestyrelsesmøde

Her præsenterede jeg et kort oplæg om samskabelse. Et ganske kort oplæg med nogle nøglebegreber fra samskabelsesteorien, så bestyrelsen bliver en smule mere bevidst om samskabelse som begreb.

Herefter skulle bestyrelsen igennem en æstetisk læreproces omhandlende samskabelse. Her skulle de, ved hjælp af to selvvalgte billedkort – iblandt 101 billedkort - besvare et enkelt spørgsmål på et minut: Hvad er samskabelse for dig?

Seancen blev dokumenteret ved hjælp af audiooptagelse og fotos af de valgte billedkort. *Bilag 3: Bestyrelsen - indeholder min PowerPoint, bestyrelsesmedlemmernes billedvalg og skriftlig gengivelse af deres audiobesvarelser.*

Her følger valgt billede og en skriftlig gengivelse af bestyrelsesmedlem 6 (forældrerepræsentant) audiobesvarelse:

Jeg har valgt kun at meningskondensere udsagnet fra bestyrelsesmedlem 6, dels da det skulle tjene som et eksempel og fordi dette medlem af bestyrelsen, reelt er den eneste der kommer ind på reel samskabelse.

Hald Larsen/KL: "Samskabelse handler altså om, at services produceres i et samarbejde mellem offentlige og ikke offentlige aktører, hvor begge parter bidrager med væsentlige ressourcer." Iversen (2017:67)

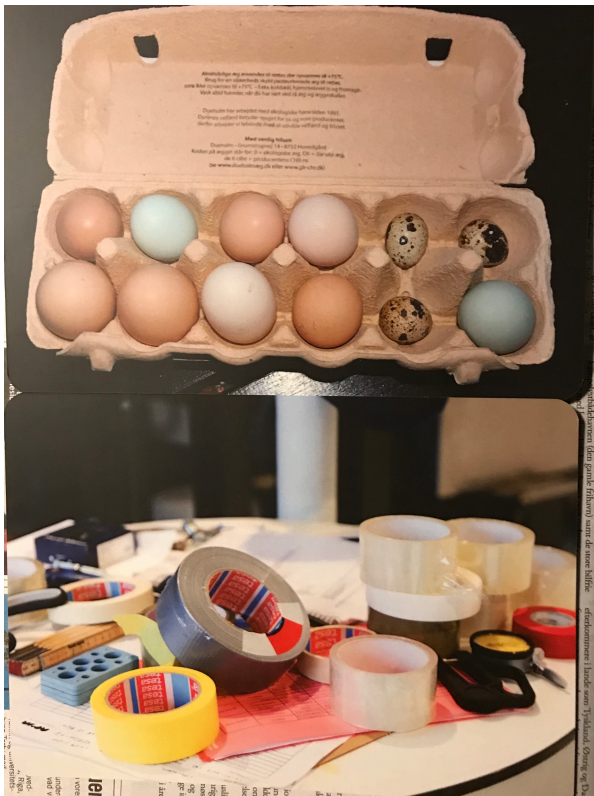
De andre berører samarbejde, frivillighed, forskellighed o.a.

"I min forståelse er samskabelse noget kvalitativt andet end borgerinddragelse og frivillighed." Tortzen (2019:59)

Nedenstående skema (figur 15) er inspireret af Professor Julie Borup Jensen, Aalborg Universitet:

"Kolonnen til højre bearbejder de to første kolonner ved at inddrage teoretiske perspektiver og begreber ved hjælp af hvilke, data og fortolkning kan forstås og "oversættes" til generelle teoretiske begreber. Således gør analyserammen det muligt at bringe observationer og beskrivelser fra min egen praksis i spil med en bredere teoretisk begrebsramme." Jensen (s. 87, Dansk Pædagogisk Tidsskrift nr. 21)³

³ Skemaet er med hendes egne ord inspireret af Donald Schöns tre kategorier.

Figur 15: Dataanalyse

Beskrivelse (Viden i handling)	Refleksion (Refleksion i handling)	Teoretiske begreber/retrospektiv refleksion (Refleksion over handling)
En bakke æg, med alle mulige forskellige slags æg. Men de er i den her bakke og det er også lidt det, jeg tænker med samskabelse, at det er præmissen i det, at man mødes om et eller andet omkring noget, og så sidder man i den her bakke, lille spættet, brun blå, lysebrun og skal få det til at fungere. Her har vi så klippe-klistre-bordet. Det er bare fordi at her er der ikke noget der ikke kan lade sig gøre når man har tape og alle de her ting. Og det handler det ret meget om: vi har nogen idéer, vi synes skal nogen steder hen, og hvordan får vi sammenhængskraft i det, og hvordan kan vi få helhed i det. At samskabe.	Forskellighed i udgangspunkt, men skal have det til at fungere. Når redskaberne er tilstede kan alt lade sig gøre. Sammenhængskraft og helhed.	Co-governance Co-design Kreativitet Transformativ samskabelse Demokratisk involverende

Bestyrelsesmedlemmet peger på forskellige begreber og forståelser indenfor samskabelse, kreativitet og demokrati.

Første del af hendes udtalelse kan destilleres til at omhandle *Co-design*. Det at civilsamfund og organisation er fælles om samskabelsen fra starten. De designer sammen. I henhold til Stages taksonomi, så er *medbestemmelse* en del af det, og dvs. en form for magtdeling i processen.

Udtalelsen taler ind i en Co-Governance styringsforståelse. Netværk er styrende, borgerne er aktiv medproducent, civilsamfundet er samarbejdspartnere.

Det handler om ejerskab fremfor effektivitet. Tortzen (2019)

Andel del af hendes udtalelse med *klippe-klistre-bordet...* som jeg har destilleret til når redskaberne er tilstede kan alt lade sig gøre omhandler kreativitetsbegrebet. Redskaberne kan forstås som det sociale fællesskab, domænet og åbenhed i processen. Kreativitet forstået som hverdagskreativitet får en mulighed for at emergere i og omkring det symbolske klippe-klistre-bord. Heri ligger en mulighed for transformativ samskabelse. Borgerne og Kulturskolens ansatte er ligeværdige i processen og bærer i sig et transformativt potentiale, som hvis indfriet, betyder en omfordeling af magt.

Hendes sidste del af udtalelsen – sammenhængskraft og helhed – handler for mig at se om det demokratiske aspekt. En holistisk tilgang i en Co-governance forståelse handler om borgernes ligeværdige involvering og samskabelse med det offentlige (Kulturskolen).

Delkonklusion

Jeg kan ikke helt udelukke, at tidsperspektivet blev en faktor af nogen betydning, i undersøgelsen, da der var meget kort tid til denne. Som det ses af *Bilag 3: Bestyrelsesmødet*, så er det ovenstående eksempel det eneste, af de 6 seks udtalelser, der reelt kommer ind på samskabelse. Med mere tid, ville besvarelsene have indeholdt flere ord. Hvilken betydning det ville have haft på den enkelte tanker om og formulering af samskabelse står hen i det uvisse.

4.2. Forældrecafé

Forud for afholdelse af forældrecaféer med forældrene, så arbejdede forældrerepræsentanterne i bestyrelsen med at sætte en ramme for samtalerne. Det færdige dokument, så således ud:

SAMTALECAFEER MED FORÆLDRENE

Vi, forældrerepræsentanter, ønsker at invitere forældre til børn/unge i kulturskolen til det vi har valgt at kalde en samtalecafe. Nogle samtalecafeer vil blive afholdt i forbindelse med undervisningen andre i forbindelse med kulturskole arrangementer.

Formålet med samtalecaferene er at inddrage forældres perspektiver i den fortsatte udvikling af kulturskolen.

Vi ønsker at være åbne, nysgerrige og undersøgende ift. forældres behov, ønsker om forbedring, forældres ideer, interesser, ønsker ift. fx undervisningen, aktiviteter og tilbud.

Samtale-temaer

Viden om kulturskole tilbud

Ønsker for barnets/den unges læring

Relation til underviser og andre i kulturskolen

Relationer til andre forældre

Deltagelse i det formelle forældresamarbejde

Deltagelse i aktiviteter i kulturskolen

Barrierer for deltagelse og samarbejde

Meninger om samarbejds- og kommunikationsformer

Første del af dokumentet sætter rammen for den samskabelsesproces der ønskes iværksat:

Denne er beskrevet som ønsket om en åben dialog, som peger på nogle - for Kulturskolen - vigtige emner. Ud fra en hermeneutisk videnskabsteoretisk syn, skal der foregå en horisontsammensmeltning. "Derimod kan parterne noget sammen. Udtrykket *fusionering af horisonter* indikerer at delt intentionalitet mellem aktører er en mulighed." Iversen (2017:67)

Samskabelsesprocessens indhold er definering, tilrettelæggelse og udførelse. Mål for samskabelsen er, at nytænke rammer og relationer. Nye aktører skal involveres. (Ibid., 2017) Sammen har bestyrelsesmedlemmerne defineret opgaven, de har tilrettelagt dem som dialogiske samtalecaféer og udtrykt intentionen om, at denne samtale føres ud fra en åben tematisk dialog.

Anden del af dokumentet handler netop om udførelsen. Her er nogle overordnede temaer, eller fokuspunkter, for samtalerne sat op.

Ifølge Professor Steiner Kvale (1938-2008) og Professor Svend Brinkmann er netop tematiseringen første fase i en *kvalitativ interviewundersøgelse i syv faser*. Jeg har herunder sat min empiri ind overfor de nævnte faser.

Figur 16: De syv faser af en interviewundersøgelse (Kvale & Brinkmann 2008:122)

1. **Tematisering** *hvorfor*: inddragelse af forældrenes perspektiver på Kulturskolen, for at gøre vores tilbud endnu bedre for borgerne. *hvad*: de tematiske overskrifter er baseret på den viden om emnet som forældrerepræsentanterne (og jeg selv) har.
2. **Design** *Hvordan*: Åben, nysgerrig, dialog med forældregruppen, på et tidspunkt hvor de har god tid til samtale.
3. **Interview** 8 samtaleoverskrifter (se ovenfor) som en form for semi-struktureret udgangspunkt for interviews. Disse fungerede som igangsætningspunkter, hvorefter samtalen (ideelt set) skulle udvikle sig i den retning, den interviewede havde lyst til at tage den. Både formanden og jeg selv var (i et Kvale & Brinkmann perspektiv) *den rejsende*, der rejser rundt og møder folk, som de kommer i snak med, lytter til og som er med til at forme deres egen viden. (ibid. s. 66)
4. **Transskription** Både formanden og jeg selv tog notater undervejs i samtalerne. Det var ikke nøjagtige afskrifter af det sagte, men forkortede notater af det væsentlige budskab i den enkeltes fortælling.
5. **Analyse** Notaterne er indsat som noteret ved samtalerne i matrixens kolonne 1 herunder. Den egentlige analyse fremgår af kolonne 2 og 3. Her vil jeg som *den rejsende* reflektere yderligere over den indhentede viden.
6. **Verifikation** Dette er som tidligere beskrevet et "first-take" på samskabelse i Kulturskolen. Ved at indgå i en kommende Portfolio over samskabelse – fx endnu flere samtalecaféer – så vil undersøgelsens generaliserbarhed og validitet forhåbentlig blive bekræftet.
7. **Rapportering** Resultaterne af undersøgelsen indgår i denne opgave og vil derudover indgå i en samskabelses Portfolio.

Nedenstående besked blev efterfølgende sendt ud til balletforældrene via vores intranet:

Hej Balletforældre

På torsdag er der forældrecafé, mens børnene er til ballet.

Så bliv og nyd en kop kaffe/the, en småkage og en uformel snak med forældrerepræsentanter fra kulturskolens bestyrelse, mens pigerne er inde at danse i salen.

Med venlig hilsen
X X
Forældrerepræsentant

En af bestyrelsens forældrerepræsentanter mødte op udenfor balletundervisningen, hvor der altid er en gruppe forældre der venter i Kulturskolens café, på at børnene bliver færdige. Jeg deltog selv som deltagende observatør ved samskabelsesprocessen.

Min tilgang som deltagende observatør er til dels autoetnografisk. Ikke ud fra et skriveteknisk perspektiv, men på den måde forstået, at jeg ikke kan gå ind i en samskabelsesproces på Kulturskolen uden min ballast i form af personlig erfaring.

For at sikre sammenhæng og overblik over dataene, så er disse (i kolonne 1) ordnet efter bestyrelsens samtaleskema ovenfor.

Dataene kommer igennem meningskondenseringsprocessen, i kolonne 2. En hermeneutisk tolkning baseret på erfaring.

I kolonne 3 kobles dataene med teori i en retrospektiv refleksion.

Figur 17: Dataanalyse.

Beskrivelse (Viden i handling)	Refleksion (Refleksion i handling)	Teoretiske begreber/retrospektiv refleksion (Refleksion over handling)
Viden om Kulturskole tilbud: "jeg ved ikke noget om hvad der ellers foregår i kulturskolen – er der en pjece man kan få?" "min datter ville gå til ballet og så googlede jeg ballet og det var svært at finde ud af – jeg ved ikke noget om andre tilbud" "jeg har set på Facebook – men det er svært at finde ud af – ikke let at finde" "det er helt fantastisk at en lille by som Tønder har alle de her tilbud og så på så højt niveau –	Manglende viden om hvad Kulturskolen er/kan Manglende viden om hvad Kulturskolen er/kan Do. Kulturskolen har højt niveau og har mange tilbud.	Tavs viden bliver gjort explicit Tavs viden bliver gjort explicit. Do. Felt/omgivelser tillægger kreativiteten betydning.

der er fritidsaktiviteter ud over det sædvanlige” ”det er godt med den bredde der er i tilbuddene, der er både de korte, pop-up tilbud og de længere undervisningsforløb” ”det er godt at der er korte programmer i weekenden indimellem, så kan man se om det lige er noget” ”her er der muligheder for at børn i udsatte positioner har mulighed for at deltage – og har mulighed for at lærer at være sammen med andre” ”der er små hold og det er godt for mit barn” ”det er let at finde ud af hvad der foregår” ”...jeg vidste ikke at der var Facebook før nu...” ”Var super fint med det gamle filmtilbud.”	Brede i tilbuddene – lange og korte. Mulighed for afprøvning vigtigt. Kulturskolen som inkluderende og social faktor.	Co-assessment – samskabelse hvor borgerne evaluerer og vurderer service. Do. Do.
Ønsker for barnets/den unges læring: ”vi ønsker at vores barn skal have undervisning på et højt niveau” ”at vores børn skal have det sjovt og lærer det som de gerne vil” ”Ærgerligt at forældrene ikke presser lidt mere på så børnene vælger kulturskolen.” ”Det er virkelig dejlig at der findes et ballettilbud her i byen. Børnene får lov at være lidt anderledes i stedet for fx at gå til gymnastik. Give fuld gas og give slip. Fantastisk med det høje niveau. Hvis man har et barn med et særligt behov. Kulturskolen kan noget med at give dem det.”	Betoner højt undervisningsniveau Betoner at det skal være sjovt. Om andre forældres manglende pres. Det anderledes tilbud, højt niveau og særligt behov.	Co-assessment
Relation til undervisere og andre i Kulturskolen: ”der er stor fleksibilitet, man kan få undervisning hver 14.	Fleksibilitet i løsninger.	Co-designer/Co-assessment

dag hvis det passer – det er rart at man kan finde løsninger sammen” ”vi kan lave aftaler som passer for vores familie” ”lærerne er mega flinke og dygtige”		
Relationer til andre forældre: ”jeg har ikke behov for at lave noget sammen med andre forældre” ”Jeg er lige flytte til byen og håber på at lærer andre forældre gennem kulturskolen” ”min datter kunne kun gå til Ballet fordi der var andre forældre som var flinke til at tage hende med i bilen – det er godt at det kunne lade sig gøre ellers kunne hun ikke gå til ballet” ”jeg kunne godt tænke mig at sy nogle balletdragter sammen med andre forældre, de er mega dyre at købe” – en anden forældre svarer til det: ”jeg vil gerne være med, men jeg har brug for at lærer at sy...”, ”det er intet problem jeg vil lære dig at sy....” ”det vil være fint at lave en torsdagsklub hvor vi laver forskellige kreative ting sammen” Forældrerepræsentant: ”Vi har stof, symaskiner og lokaler. Hvad med en kreaclub for forældre i Kulturskolen?” Begge mødre samstemmende: ”Ja, det vil vi gerne!” ”jeg vil gerne lave noget sammen med andre forældre og familier... spise sammen eller holde en juletræsfest.” ”Vores datter bliver kørt af andre forældre.”	Ingen behov for samvær med andre forældre. Behov for samvær med andre forældre. Datter kører med andre forældre – ellers umuligt at følge undervisning. Mor 1: Foreslår at sy ballettøj. Mor 2: Kan ikke sy. Mor1: Jeg vil gerne lære dig det. Torsdagsklub foreslås. Kreaclub for forældre. Samvær imellem familier.	Taler ind i NPM styringsforståelsen. Taler omvendt ind i NPG styringsforståelsen. Do. Co-initiator – borgere som initiativtager. Kreativitet emergerer. Co-Design Transformativ samskabelse. NPG styringsforståelse.
Deltagelse i det formelle forældresamarbejde:		

Deltagelse i aktiviteter i Kulturskolen: "pigerne elsker alle de ting som de deltager i" "De store balletpiger er stolte over at være moderlige og tager sig af de små balletpiger. X går til ballet, Y går til klaver. X hjælper så gerne de små. Balletlærerne og klaverlæreren har bare så meget dedikation. Fantastiske undervisere." "Pigerne er vilde med fx overnatningsturene som Mircea og Stela arrangerer." "Mit barnebarn er enormt glad for ballet."	De store tager sig af de små. Fantastiske undervisere. Overnatningsture er pigerne vild med.	NPG – borgerne medskaber service. Co-delivery. Co-assessment.
Barrierer for deltagelse og samarbejde: "Det vil være godt om lærerne giver børnene pjecen i hånden." "Skolen skal hjælpe med at formidle pjecen. Lige nu ligger de mange steder i en bunke og ingen får dem med hjem." "Vi bor ude i udkanten af kommunen og der er ingen offentlige transportmidler ind til Ballet." "Undervisningstidspunkterne kan være for tidlige ift. at arbejde fx i Padborg og skulle nå hjem og transportere sit barn til Tønder." "Bedstemor fortæller at hun måtte køre barnebarn til Løgumkloster, da hun gik til guitar." Fritidsbus blev drøftet som idé. "Forældre kender ikke til kulturskolen" "jeg tror ikke at der er mange som kender til Kulturskolen" "Bedsteforælder oplever, at forældre er berøringsangste for det de ikke kender – kulturskolen er noget andet end det som forældrene	Folkeskolerne skal tage ansvar og hjælpe med at formidle pjecer. Manglende transportmuligheder til Kulturskolen. Tilgængelighed skal forbedres ift. Tidspunkter for undervisning. Do. Fritidsbus drøftet. Manglende kendskab til Kulturskolen. Angsten for det ukendte er en barriere.	NPG-forståelse. Det offentlige som barriere for samskabelse. Co-assessment. Co-assessment. Eksempel på emergerende kreativitet. Spirende Co-design. Co-assessment. Co-assessment.

kender. Jeg tror at børn og unge har brug for at prøve hvad det er der sker i kulturskolen gerne i skoletiden – de ved ikke hvad det er for en verden – hvilke muligheder der er.” ”Gamle historier bliver fortsat fortalt efter kommunesammenlægningen: det er blevet meget dyrt at gå i kulturskolen.” ”Børn vil være stjerner.” ”Jeg tror at kulturskolen er ukendt for skoleledelsen/lærerne – institutionen er ukendt – den er bare en af mange.” ”Store elever har nok berøringsangst. Det er nok ikke svært at gå på kulturskole for dem.” ”Kæmpe arbejde at få børnefamilier og unge i tale. Skoletiden kan være løsningen. Vis her de unge hvad man gør i billedkunst osv. Hands-on er vigtigt.” ”Fleksibilitet er vigtig i forhold til hvor, hvornår og hvor længe.” ”Man mistede noget ved kommunesammenlægningerne. Det ene barn trak det andet med fx i gamle Toftlund kommune. Det sociale element og mund til mund fortællinger er blevet svækket. Mytedannelse omkring priser og omkring historiefortællingen - musikskolen er ikke hvad det har været i Toftlund.” ”Lærerne tænker, at kulturskolen er en blandt mange fritidstilbud.” ”Forældrefokus i dag er primært på boglige fag.” ”Fordomme fra forældre kan	Lad børn prøve Kulturskolen i skoletiden.	Co-design.
	Børn ved ikke hvad de går glip af.	
	Er for dyrt – reelt eller en myte?	Udtryk for en NPA-styringsforståelse i omgivelserne blandt ikke-elevs forældre.
	Kulturskolen er ukendt for skolerne.	Co-assessment.
	Store elever synes ikke det er svært at gå på Kulturskole.	
	Kæmpe arbejde at få familierne i tale.	Co-design.
	Hands-on i skoletiden.	Do.
	Fleksibilitet er vigtigt.	Do.
	Kommunesammenlægningen svækkede det sociale element og den lokale forankring.	NPA-styringsforståelse.
	Mytedannelse med dårlige historier.	Do.
	Skolelærerne har ikke fokus på Kulturskolens tilbud.	Co-assessment.
	Forældres primære fokus er på boglige fag.	Do.
	Fordomme fra forældre en	Do.

afskære nogen fra at få en chance for at prøve instrumenter.”	barriere.	
Meninger om samarbejds- og kommunikationsformer: ”Måske skulle man være synlig på Instagram – børn i alle aldre kan have Instagram – på Facebook skal man være 13 år.” ”Jeg vil gerne hjælpe med at dele opslag på Facebook og det tror jeg også andre gerne vil” ”Sproget kan være en barriere – men det går egentlige meget godt (tyske undervisere)” ”Manglende ansvar overfor brochurerne blandt lærerne i folkeskolen. Lærerne tænker at det ikke er noget for mig. Det interesserer de kulturradikale forældre.” ”Nogen gange er det nok forældrene man skal have fat i. Fx skal kulturskolen være med når trille-rille-rolle kommer til kulturhuset.” ”Kulturskolen er nok lidt ukendt blandt voksne. Historien er ikke tydelig derude. Brug Facebook, glem brochuren. Mere åbne koncerter/ arrangementer. Gerne mere balletopførelser på Facebook.” ”Mund til mund er måden ungerne har fundet frem til Kulturskolen.” ”Jeg (mor) så en folder i folkeskolen.”	Instagram – der er børnene. Deling af opslag på Facebook. Sprog en mulig barriere. Manglende ansvar fra folkeskolelærerne overfor Kulturskolens brochurer. Få fat i forældrene. Vær med når udefrakommende Kulturspillere kommer til Kommunen. Kulturskolefortællingen er ikke tydelig og synlig nok. Facebook. Ingen brochurer. Åbne arrangementer. Facebook. Mund til mund metoden. Så folder i skolen.	Co-assessment. NPG-styringsforståelse? NPA-styringsforståelse. Co-assessment. Co-design.

Jeg har herunder uddybet min analyse af ovenstående data. Jeg har inddelt dem i afsnit efter de teoretiske begreber(kolonne 3):

Tavs viden: En udtalelse som ” jeg ved ikke noget om hvad der ellers foregår i kulturskolen – er der en pjece man kan få?” er én der altid kommer bag på os i Kulturskolen. Vi har en selvforståelse som værende meget synlige i kommunen som helhed. Ved denne samskabelsesproces får vi tavs viden gjort eksplícit. Vores opfattelse af Kulturskolens synlighed blev udfordret i samskabelsen. Dette kan ses som et første skridt imod en

samskabelse som Co-assessment, hvis vi vælger at fastholde et "synligheds-fokus" og går i dialog om samme spørgsmål senere.

Styringsforståelser (jf. tabel 6):

De tre styringsforståelser NPA, NPM og NPG kommer alle tre til udtryk ved samtalerne.

New Public Administration(NPA): Når én af forældrene udtaler: "Manglende ansvar overfor brochurerne blandt lærerne i folkeskolen. Lærerne tænker at det ikke er noget for mig. Det interesserer de kulturradikale forældre.", så er det et eksempel på en NPA styringsforståelse. Lærerne som ene og alene fagprofessionel. Kommunen er myndighed, borgerne er udelukkende modtagere og samskabelse i styringen er ikke interessant. Tortzen (2019) En anden forælder siger blandt andet: "(...)Mytedannelse omkring priser og omkring historiefortællingen - musikskolen (kulturskolen) er ikke hvad det har været i Toftlund." I en NPA styringsforståelse, har myter omkring det offentlige gode betingelser. Hvor kommunen opleves som myndighed, som suveræn beslutningstagere og hvor borgeren opleves som klienter eller passiv modtager, så kan selv de mindste forandringer i service "vokse" i fortællingen.

New Public Management(NPM): Udtalelsen "jeg har ikke behov for at lave noget sammen med andre forældre.", kan ses i lyset af NPM-styringsforståelsen. Det offentlige leverer effektiv service og borgeren er kunden der forbruger. Det offentlige er inspireret af den private sektor. Målet er effektiv styring og kundetilfredshed. Kulturformidleren bliver i denne styringsforståelse entydigt én der producerer effektiv service. Når forældrene er forbrugere af effektiv offentlig service, så er incitamentet der heller ikke, for at interagere/samskabe med andre forældre.

New Public Governance(NPG): Helt modsat er en anden forælders udtalelse: "jeg vil gerne lave noget sammen med andre forældre og familier... spise sammen eller holde en juletræsfest." I NPG-styringsforståelsen er borgerne medskabende medborgere, styringen foregår i netværk og det sociale og demokratiske aspekt af det at være borger i samskabelse med den offentlige leverandør (fx kulturformidleren) skal sikre empowerment af borgerne.

Typer af samskabelse (jf. tabel 7):

Ud af de fire typer af samskabelse i ovenstående tabel, så har jeg identificeret tre af disse.

Co-assessment: Denne er der flere eksempler på. Co-assessment er udtryk for samskabelse hvor borgerne er med-evaluators. Normalt vil en evalueringsproces, indbefatte at de der evaluerer også er med når målsætningerne formuleres. Her er der i sagens natur tale om en for forældrene pludselig mulighed for at give os (Kulturskolen) feedback. Så det der er tale om her, kan man kalde en intuitiv evaluering, hvor det tætteste vi kommer på en predefineret målsætning er den enkelte forælders (og dennes barn) oplevelse af best-practice. Et par eksempler: "Måske skulle man være synlig på Instagram – børn i alle aldre kan have Instagram – på Facebook skal man være 13 år." En evaluering af kulturskolens manglende synlighed. "det er godt med den bredde der er i tilbuddene, der er både de korte, pop-up tilbud og de længere undervisningsforløb" En god evaluering af Kulturskolens ramme for undervisningstilbud.

Co-design: Følgende udtalelse, "Nogen gange er det nok forældrene man skal have fat i. Fx skal kulturskolen være med når trille-rille-rolle kommer til kulturhuset.", mener jeg godt kan typebestemmes som Co-design. Det er et decideret forslag til at få fat i forældrene. En

fortsættelse af denne samtale vil givetvis udvikle sig til en komplementær samskabelsesproces, hvor borgeren er med til at designe indsatsen. Et andet eksempel: "(...)Skoletiden kan være løsningen. Vis her de unge hvad man gør i billedkunst osv. Hands-on er vigtigt." Også her er der udlagt en mulighed for Co-design samskabelse. Denne gang kernesamskabelse.

Der er også to eksempler på Co-design som allerede er i funktion: "der er stor fleksibilitet, man kan få undervisning hver 14. dag hvis det passer – det er rart at man kan finde løsninger sammen." og "vi kan lave aftaler som passer for vores familie." Eksempler hvor vores undervisere (kulturformidlere) har fundet små kreative løsninger i samskabelse med berørte familier.

Co-delivery: Et enkelt eksempel på dette: "De store balletpiger er stolte over at være moderlige og tager sig af de små balletpiger. (...)” Her medskaber de store piger, offentlig service, overfor de små piger, i samskabelse med balletlærerne.

Magt - Transformativ potentiale (jf. tabel 10):

Ud fra denne typologi, så har jeg identificeret ét eksempel på *Transformativ samskabelse*:

"jeg kunne godt tænke mig at sy nogle balletdragter sammen med andre forældre, de er mega dyre at købe" – en anden forældre svarer til det: "jeg vil gerne være med, men jeg har brug for at lærer at sy... ", "det er intet problem jeg vil gerne lære dig at sy...."

"det vil være fint at lave en torsdagsklub hvor vi laver forskellige kreative ting sammen"

Forældrerepræsentant: "Vi har stof, symaskiner og lokaler. Hvad med en kreaklub for forældre i Kulturskolen?"

Begge mødre samstemmende: "Ja, det vil vi gerne!"

I denne form for samskabelse sker flere ting: Initiativet tages af borgeren, også omtalt som Co-initiator, Tortzen (2019:33). Derved sker der en magtomfordeling, som medfører en transformation af organisationen - den offentlige medarbejder(e) og borgere(n). Præmissen for det offentlige som leverandør af færdige ydelser til borgeren er afløst af et borgerudløst samarbejde og innovationsprojekt.

Kreativitet

Ifølge Csikszentmihalyi (jf. figur 13) så forekommer kreativitet når felt, domæne og individ går i interaktion. Det mener jeg også at have fundet eksempler på i ovenstående udsagn. Fx, "Fritidsbus blev drøftet som idé." Som resultat af at samtalen kom ind på transport og de udfordringer der er forbundet hermed - Tønder Kommune er DK's femte største i areal – så emergerede idéen om en Fritidsbus. Desværre blev der ikke noteret yderligere omkring denne idé, så jeg kan ikke udfold den. Ovenstående transformative eksempel med en torsdags syklub, er det allerbedste eksempel på emergerende kreativitet, men faktisk er alle Co-design eksemplerne også kreativitets eksempler. Kreativitet på little-c niveau er en forudsætning for at samskabe noget nyt uanset om det er komplementær- eller kernesamskabelse.

"Everyday creativity celebrates the human disposition towards originality, novelty and change in work and leisure activities." Chemi et al. (2015:51)

Delkonklusion

Åbenheden i samtalen er afgørende for, at samskabelsen kan lykkes, Iversen (2015). Da der er flere gode eksempler på samskabelsen lykkedes ved samtalecaféen, så er konklusionen, at åbenheden i samtalen var tilstede,

Der er flere eksempler i ovenstående analyse, hvor en mulig start på Co-design kom til udtryk. Der var oven i købet et eksempel på *transformativ samskabelse*.

Alle tre styringsforståelser NPA, NPM og NPG kom til udtryk på forskellige tidspunkter.

Der var (mindst) to eksempler på emergerende kreativitet blandt forældrene i samskabelsen.

5. Konklusion

Opgavens problemformulering:

”På hvilken måde kan borgernes kreativitet bringes i spil ved hjælp af samskabelse og dermed ændre kulturskolen fra at være kulturformidler til aktivt involverende demokratisk institution?”

er besvaret ved hjælp af forskningsspørgsmålene og de resultater der er udkommet af de empiriske undersøgelser.

Direkte demokrati i form af aktivt involverende samskabelse kan optimalt føre til innovation af den offentlige velfærd, i min kontekst i udvikling af Kulturskolen. Da alle samskabelsens typologier et eller andet sted handler om forholdet mellem styring og deltagelse, så skal vi (de offentlig ansatte kulturformidlere) være parate til at afgive ledelse til borgerne.

Samskabelse er ”(...) et styringsparadigme, der paradoksalt handler om at afgive ledelse eller at transformere ledelse til partecipatoriske processer og kollektiv kreativitet.”
Iversen (2017: 84)

Samtalecaféen som arena for samskabelse fungerede som et aktivt involverende og demokratisk rum, hvor vi (forældrerepræsentanten og jeg) afgav ledelsen til borgerne.

I et eksempel tog borgeren imod ledelsesretten og endte med at udvikle en idé om en torsdagssyklub for forældre.

Dette var et eksempel på:

NPG styringsforståelse (netværksledelse, empowerment og ejerskab) komplementær samskabelse og udfoldelse af relationel kreativitet i kontekst, direkte demokrati.

Til gengæld kom samskabelsesprocessen ved bestyrelsesmødet aldrig ”helt op at flyve”. Jo, der kom bud på samskabelse fra det enkelte medlem, men i forhold til samskabelsesdefinitionen ud fra en NPG forståelse, eller udtrykket for samskabelsesidealet (jf. figur 12), kom dette kun til udtryk i bestyrelsesmedlem 6 udtalelser. Denne forældrerepræsentant gav til gengæld udtryk for sin forståelse af samskabelse som et kreativt værktøj, med transformativt potentiale, hvor borgerne bliver demokratisk involveret.

De to ovenstående eksempler – bestyrelsesmedlem 6 i den første undersøgelse og forældrene der fik idéen til torsdags syklub i den anden undersøgelse – kan jeg konkludere, er eksempler på vellykkede kvalitative undersøgelser. Generelt var samskabelsesprocessen omkring samtalecaféen vellykket, med flere eksempler på samskabelse på forskellige niveauer.

6. Perspektivering

Hvis en demokratisk involvering af borgerne ved samskabelsens kraft skal lykkes på alle niveauer, så er det også væsentligt at holde sig for øje, at samskabelsesforståelsen skal være den samme og gennemgående i hele organisationen. Uanset hvor samskabelsen sker - i

undervisningssituationer med én eller få elever, eller i samtalecafé med flere forældre – så vil det kræve en opfølgning på de i den her opgave udførte eksperimenter.

Jeg får her lyst til at genbruge ovenstående citat:

Samskabelse er "(...) et styringsparadigme, der paradoksalt handler om at afgive ledelse eller at transformere ledelse til participatoriske processer og kollektiv kreativitet."
Iversen (2017: 84)

Med andre ord, så er konsekvensen af at implementere og efterkomme problemformuleringen på hele Kulturskolen en reel organisationsforandring.

Her kommer helt andre forskningsfelter og forskere ind i feltet:

Forskeren Etienne Wengers teori om praksisfællesskaber er spændende i forhold til en sådan organisationsforandring. Fx: Tingsliggørelse i form af beskrevne procedurer kan være nødvendige, hvis samskabelsen skal implementeres på alle niveauer i organisationen. Det skal undgås at samskabelsesprocesserne bliver pseudosamskabelsesprocesser, hvor samskabelsen først og fremmest bliver et alibi for at forsætte som hidtil. Praksisfællesskaber hvor den fælles virksomhed og det fælles repertoire kan udvikles og blive instrumenter til en udbredelse af samskabelse i hele organisationen. Wenger (2004).

Legeforskeren Ann Charlotte Thorsted har udviklet procesværktøjet FIE, der er en forandrings- og innovationsprocesmodel, Thorsted (2013). FIE er et konkret værktøj til at skabe innovation ved at sikre kreative processer og "fange" emergerende idéer i samskabelse.

FIE inkorporerer leg i processen og kan ved hjælp af legens ontologiske væsen udløse vores intuition og sanser som det kvalitative interview ikke kan. Potentielt vil dette kunne skabe endnu mere værdifulde, involverende demokratiske samskabelsesprocesser.

7. Litteraturliste

Amabile, Teresa M. (1996): <i>Creativity in Context</i> . Westview Press, Boulder Colorado.
Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015): <i>Kvalitative metoder</i> . Hans Reitzels Forlag, København.
Chemi, T., Jensen, J. B. & Hersted, L. (2015): <i>Behind the Scenes of Artistic Creativity</i> . Peter Lang Edition, Frankfurt am Main.
Eriksson, B., Rung, M. H. & Sørensen, A. S. (2019): <i>Kunst, kultur og deltagelse</i> . Aarhus Universitetsforlag, Aarhus.
Gardner, Howard (1997): <i>De mange intelligensers pædagogik</i> . Nordisk Forlag A/S, København.
Holm, Andreas B. (2011): <i>Videnskab i virkeligheden</i> . Samfundslitteratur, Frederiksberg.
Illeris, Knud. (2012): <i>49 tekster om læring</i> . Samfundslitteratur, Frederiksberg.
Iversen, Ann-Merete (2017): <i>Det paradoksale begreb. Hvad vi taler om når vi taler om samskabelse. Og det vi gør</i> . Aalborg Universitets Forlag. Ph.d. - Serien for det Humanistiske Fakultet. Aalborg.
Jensen, Julie Borup (2016): Analytisk musiklytning og udvikling af universitetsstuderendes kompetencer inden for kvalitativ forskning. <i>Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift</i> , 2016 (21): 84-96.
Knudsen, Lisbeth (2016): Velfærd i ny kontekst. <i>Mandag morgen – særnummer om velfærd</i> , 2016 (September): 3.
Kvale, Steiner & Brinkmann, Svend (2009): <i>Interview</i> . Hans Reitzels Forlag, København.
Lystbæk, C. T. & Harbo, K. (2017): <i>Co- Creation hvad, hvorfor og hvordan</i> . Et DEFF udviklingsprojekt. Artikel Århus Universitet og Det Kgs. Bibliotek.
Olsen, P. B. & Pedersen, K. (2015): <i>Problemorienteret projektarbejde</i> . Samfundslitteratur, Frederiksberg.
Sørensen, Anne S. (2015): "Deltagelse" som kulturpolitisk strategi og institutional kulturformidling. <i>Aktuel forskning Institut for kulturvidenskaber</i> . 2015 (December Særnummer): 1-9.
Tanggaard, Lene & Stadil, Christian (2012): <i>I bad med Picasso</i> . Gyldendal. København.
Thorsted, Ann Charlotte (2013): <i>Den legende organisation – når livet leger med os</i> . L&R Business, København.
Tortzen, Anne. (2019): <i>Samskabelse af velfærd – Muligheder og faldgruber</i> . Hans Reitzels

Forlag, København.
Wahlgren, B. & Høyrup, S. M.fl. (2002) <i>Refleksion og læring – Kompetenceudvikling i arbejdslivet</i> . Samfundslitteratur, Frederiksberg.
Wenger, Etienne. (2004): <i>Praksisfællesskaber</i> . Hans Reitzels Forlag, København.

8. Bilagsliste

Bilag 1: Samskabelse – PowerPoint fra Lederforum møde Tønder Kommune den 13. December 2019

Bilag 2: Bestyrelsesmødet

Bilag 3: KL Velfærdsalliancer – sammen er vi bedst.